

Memòria de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran 2007

Generalitat de Catalunya
**Departament de Política territorial
i Obres Públiques**

IDAPA

Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
*Institut entath Desvolopament
e era Promocion deth Naut Pirenèu e Aran*

© Generalitat de Catalunya
Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
Pl. de la Creu, 1
25620 Tremp

Primera edició: novembre 2008

Tiratge:

Dipòsit legal:

Col·lecció: Memòries

Impressió: Impremta Tarragona SL

Maquetació: Dinàmicas, SL

Fotografies: Fons propi, Jordi Tutusaus, Centre
d'Estudis Ribagorçans, Parc Nacional d'Ai-
güestortes i Estany de Sant Maurici, Turisme
Catalunya, DEPANA, Cedricat, Ecomuseu de les
Valls d'Àneu

Sumari sintètic

4	Presentació
6	Objectius
8	1. Introducció
9	1.1 Missió
10	1.2 Funcions
11	1.3 Estructura, organigrama i seus
16	1.4 Pressupost
19	1.5 Personal
20	2. Actuacions i activitats realitzades
21	2.1 Programa per al desenvolupament del Pla Territorial de l'Alt Pirineu i Aran
24	2.2 Programa de dinamització socioeconòmica i territorial
29	2.3 Programa de suport a iniciatives de valorització del patrimoni
31	2.4 Programa de suport a iniciatives de reforç de la identitat pirinenca
32	2.5 Accions de projecció de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
33	2.6 Assistència a jornades i cursos.
36	2.7 Organismes amb representació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
37	2.8 Normativa

Presentació

Aquesta Memòria recull la tasca d'un any de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran.

Una feina vinculada a l'objectiu fundacional i a la llei de creació, que volia un organisme transversal per a donar força a les polítiques d'impuls i de promoció del Pirineu. Polítiques específiques de muntanya per a situar la muntanya catalana al nivell dels grans projectes d'economia de muntanya que hi ha a Europa. Es tracta de saber adaptar un vell model de predomini agrícola i ramader a les noves circumstàncies i d'explorar nous camins per a unes terres que, en el passat, havien tingut un paper rellevant en els orígens de la nació catalana i que ara podrien córrer el risc d'una certa marginalització.

Aquesta nova perspectiva situa la muntanya amb voluntat d'assolir, gràcies als canvis tecnològics i a la millora de les comunicacions de tota mena, una igualtat d'oportunitats amb els territoris més poblats i desenvolupats de Catalunya. Es tracta de crear condicions per a donar resposta a les expectatives dels que hi viuen i facilitar els serveis per als que hi van, evitar el despoblament, la dependència exclusiva d'un sol sector d'activitat, la preservació dels valors naturals, patrimonials, culturals i històrics i atorgar a aquests territoris una nova expectativa de futur.

L'Institut, durant uns anys aturat en algunes inèrcies poc creatives i amb una evident manca de recursos, ha trobat, ara, en el Govern de Catalunya un decidit partidari del seu impuls i del seu creixement. Des de l'evidència de la gran modèstia del punt de partida, podem dir que l'IDAPA ha abordat una tasca de coordinació, de motor d'iniciatives, d'acollida de propostes, de promoció d'activitats del món local i de la societat civil, que en fan un instrument vàlid per a la funció per a la qual fou creat.

Les tasques d'invençió de nous productes, de noves recerques, d'inventari de recursos, de guiatge pels camins no sempre fàcils de la diversitat territorial del Pirineu es mostren en aquesta memòria, concretades en diversos camps.

Així, el senderisme, l'activitat artesana agroindustrial, l'inventari dels camins ramaders, les rutes i camins literaris (un ramat de camins), les propostes de turisme rural, la promoció turística, la coordinació dels recursos del patrimoni cultural o la coordinació de les oportunitats de les estacions d'esquí nòrdic se situen entre les activitats que ha desenvolupat amb eficàcia i acceptació creixents l'IDAPA.

Pecariem d'immodèstia si no diguéssim que encara ens queda molt camp per córrer, que encara hi ha feina amb prou feines encarada, que encara manca molta coordinació i són exigibles més recursos, però és bo també reconèixer que en l'Institut hi ha un nou desvetllament, conduït per un equip humà entusiasta, dirigit amb prudència i intel·ligència, i això ens fa esperar encara més i millors resultats en els anys futurs.

Hem d'esperar també que s'incrementi el reconeixement de la transversalitat de l'Institut i que s'hi facin convergir moltes iniciatives que, fetes des de compartiments estancs i sense vasos comunicants, haurien pogut esdevenir estèrils.

Vet aquí uns quants reptes al fil d'aquesta Memòria.

Joaquim Nadal i Farreras,
conseller de Política Territorial i Obres Públiques
i president de l'Institut per al Desenvolupament
i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

Objectius

L'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran ha treballat al llarg del 2007 en el desplegament dels programes que emanen directament dels objectius generals fixats en la llei que el va crear. En primer lloc, cal fer esment dels treballs vinculats al desenvolupament del Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran, tant els orientats a fixar les línies estratègiques d'actuació de sectors econòmics amb potencialitats però estructurats, com són el senderisme, l'artesanía i l'esquí de fons, i també en aquells centrats en l'anàlisi i el coneixement de determinades infraestructures, com ara els camins ramaders. Així mateix, s'ha incidit en activitats de formació específica per als tècnics que tenen responsabilitat en el planejament territorial i la gestió urbanística (postgrau d'ordenació territorial i urbanisme de muntanya).

En segon lloc, pel seu volum i diversitat, cal destacar les iniciatives relacionades amb el desenvolupament local i la promoció econòmica, bé a partir de les determinacions del mateix Consell Rector de l'Institut o, molt especialment, d'aquelles sorgides en el marc de la cooperació amb els ens locals i els col·lectius professionals pirinencs, amb especial atenció als projectes innovadors amb finalitats demostratives.

En l'àmbit del patrimoni s'ha avançat en el desenvolupament d'actuacions encaminades a la seva valorització i al recolzament de la cinquantena d'equipaments patrimonials i museus, mitjançant la definició d'un pla de treball comú i la creació d'una estructura de treball en xarxa d'aquests equipaments que permeti crear sinèrgies i estratègies de promoció conjunta.

L'establiment d'una línia d'ajuts específica per als ens locals i el món associatiu pirinenc promoguda per l'Institut ha significat una clara aposta pels projectes locals de desenvolupament i pel recolzament d'iniciatives de reforç de la identitat pirinenca amb l'objectiu final de reforçar la cohesió territorial de la regió, excessivament centrada encara en les dinàmiques locals-comarcals.

Finalment, cal remarcar els avenços assolits en l'objectiu de dotar l'Institut de l'estructura tècnica adient per garantir-ne l'operativitat. Durant aquesta anualitat s'ha consolidat l'equip humà, integrat per 2 tècnics i un administratiu, repartits en dos centres de treball, a Tremp i la Seu d'Urgell, que permeten fer una gestió descentralitzada i propera a la població dels encara poc vertebrats territoris pirinencs.

1

Estructura, organització i mitjans

- 1.1 Missió
- 1.2 Funcions
- 1.3 Estructura, organigrama i seus
- 1.4 Pressupost
- 1.5 Personal

Missió

L'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran és un organisme autònom de caràcter administratiu de la Generalitat de Catalunya, creat mitjançant la Llei 28/2002, de 30 de desembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran.

La missió de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran és impulsar el desenvolupament socioeconòmic integral de l'Alta Ribagorça, l'Alt Urgell, la Cerdanya, el Pallars Jussà, el Pallars Sobirà i la Val d'Aran, i contribuir al desplegament de les polítiques de planificació territorial de la Generalitat de Catalunya, i especialment del Pla Territorial de l'Alt Pirineu i Aran.

Funcions

Segons el que determina l'article 3 de la Llei 28/2002, de 30 de desembre, de creació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran, les seves funcions bàsiques són:

- a. Defensar els interessos de la població de l'Alt Pirineu i Aran.
- b. Elaborar, avaluar i executar o impulsar plans de promoció i desenvolupament de caràcter global o sectorial, amb criteris de sostenibilitat, de l'Alt Pirineu i Aran, que integrin o potenciïn les actuacions que s'hi fan i que afavoreixin la coordinació de les administracions que hi actuen.
- c. Promoure, elaborar i assessorar estudis i treballs tècnics per a conèixer millor la realitat i les perspectives de l'Alt Pirineu i Aran.
- d. Impulsar les accions de defensa dels ecosistemes naturals de l'Alt Pirineu i Aran i la sensibilització, la divulgació i l'educació ambientals.
- e. Adoptar mesures per a impulsar el desenvolupament dels diferents sectors d'activitat de l'Alt Pirineu i Aran.
- f. Participar en l'elaboració de les disposicions legals o reglamentàries que afectin l'Alt Pirineu i Aran, a requeriment del Parlament o del Govern, especialment pel que fa a les matèries relacionades amb la revitalització del sector ramader, agrícola i forestal, la promoció industrial i artesanal, el desenvolupament turístic i la promoció ambiental.
- g. Participar en l'elaboració i l'avaluació dels plans territorials i dels plans comarcals de muntanya que afectin l'Alt Pirineu i Aran, d'acord amb les autoritats sectorials competents.
- h. Impulsar la participació d'entitats, públiques i privades, en l'elaboració de propostes sobre l'aprofitament de recursos o la planificació sectorial de l'Alt Pirineu i Aran.
- i. Fomentar la projecció de l'Alt Pirineu i Aran i fer-ne conèixer els trets d'identitat.
- j. Impulsar la programació, la gestió i la informació de les actuacions especials per a la muntanya de la Unió Europea.
- k. Impulsar polítiques sostenibles de desenvolupament demogràfic i cohesió social, que garanteixin infraestructures culturals i d'ensenyament presencial i a distància.
- l. Promoure infraestructures tecnològiques adaptades al medi que afavoreixin la implantació dels serveis de telecomunicacions i tecnologies de la informació i el desenvolupament del teletreball.
- m. Promoure la creació de la marca de qualitat Pirineus per a productes agraris i turístics i elaborar-ne les normes de qualitat.
- n. Impulsar la creació d'una xarxa de comunicació de ràdio i televisió de l'Alt Pirineu i Aran.
- o. Fer el seguiment de les accions que el mateix Institut acordi, impulsar-les i informar-ne el Govern.
- p. Qualsevol altra funció que ajudi a assolir el desenvolupament integral i sostenible de l'Alt Pirineu i Aran.

Estructura, organigrama i seus

Composició del Consell Rector a 31 de desembre del 2007

President
Conseller de Política
Territorial i Obres Públiques
**Hble. Sr. Joaquim Nadal
i Ferreras**

Adjunt a la presidència
per al territori de l'Aran
Síndic del Conselh
Generau d'Aran
Mgnf. Sr. Francés Boya i Alós

Vicepresident primer
Alcalde de l'Ajuntament de Sort
Sr. Agustí López i Pla

Vicepresident segon
Delegat territorial del Govern
de la Generalitat a l'Alt Pirineu
i Aran
Sr. Víctor Orrit i Ambrosio

Vocals en representació
dels grups parlamentaris
Grup Parlamentari
Convergència i Unió
Sr. Albert Batalla Siscart

Grup Parlamentari Socialistes -
Ciutadans pel Canvi
Sra. Agnès Pardell i Veà

Grup Parlamentari d'Esquerra
Republicana de Catalunya
Sr. Jaume Monsó i Alòs

Grup Parlamentari Partit Popular
de Catalunya
Sr. Xavier Esteve Bach

Grup Parlamentari d'Iniciativa
per Catalunya – Verds
Sr. Amadeu Gallart i Sort

Grup Parlamentari Ciutadans –
Partit de la Ciutadania
Sra. Ángeles Ribes Duarte

Vocals en representació
de la Generalitat
Departament d'Innovació,
Universitats i Empresa
Sr. Vidal Vidal i Culleré

Departament de Política
Territorial i Obres Públiques
Sr. Jordi Mas Ortega

Departament de Governació i
Administracions Públiques
**Sr. Josep Maria Ardanuy
i Tarrat**

Departament d'Economia i
Finances
**Sra. Maria Antònia Monés
i Farré**

Vocals en representació de la
Generalitat
Departament d'Agricultura,
Alimentació i Acció Rural
Sr. Jordi Bertran Muntaner

Departament de Medi Ambient
i Habitatge
Sr. Joan Pallisé i Coflent

Vocals en representació
dels ens locals
Alcalde de l'Ajuntament
de Vielha

Sr. Josep Calbetó i Giménez

Membre del Conselh
Generau d'Aran

**Sr. Joan-Antoni Serrano
Iglesias**

President del Consell Comarcal
de l'Alta Ribagorça

Sr. Joan Perelada i Ramon

Alcalde de l'Ajuntament del Pont
de Suert

Sr. Albert Alins i Abad

Membre del Consell Comarcal
de l'Alta Ribagorça

Sr. Joan Ramon Piqué Badia

President del Consell Comarcal
de l'Alt Urgell

Sr. Jesús Fierro Rugall

Alcalde l'Ajuntament de la Seu
d'Urgell

Sr. Jordi Ausàs i Coll

Membre del Consell Comarcal
de l'Alt Urgell

Sr. Ventura Roca Martí

President del Consell Comarcal
de la Cerdanya

Sr. Joan Pous i Porta

Alcalde de l'Ajuntament
de Puigcerdà

Sr. Joan Planella Casasayas

Membre del Consell Comarcal
de la Cerdanya

Sr. Esteve Maurell i Meya

President del Consell Comarcal
del Pallars Jussà

Sr. Xavier Pont Jordana

Membre del Consell Comarcal
del Pallars Jussà

Sr. Josep Castells i Farré

President del Consell Comarcal
del Pallars Sobirà

Sr. Vicenç Mitjana i Rabasa

Membre del Consell Comarcal
del Pallars Sobirà

Sr. David Jean Luc Marzo

Secretari

Director de l'Institut per al
Desenvolupament i la Promoció
de l'Alt Pirineu i Aran

Sr. Arcadi Castelló Cadena

Durant el 2007 hi va haver dues sessions ordinàries del Consell Rector, l'òrgan col·legiat de govern i de direcció de l'Institut.

10è Consell Rector, sessió plenària 1/2007, celebrada a Tremp el dia 26 d'abril de 2007, va acordar:

1. Portar a terme la campanya de promoció turística radiofònica prevista a Catalunya Ràdio sota la coordinació de la Marca Pirineus, amb la col·laboració de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran, els consells comarcals i el Conselh Generau d'Aran.
2. Trametre els comptes de l'exercici 2006 a la Intervenció General del Departament d'Economia i Finances per tal de procedir al tancament formal de l'exercici.
3. Impulsar el procés d'elaboració dels estudis vinculats al Pla Territorial de l'Alt Pirineu i Aran que configuren l'Agenda Pirinenca, començant pels que fan referència al Pla pilot de mecanismes urbanístics per als municipis amb nuclis agregats, la valorització de les vies pecuàries i els sistemes de gestió dels béns comunals, i l'elaboració del Pla Director de la Mobilitat a l'àmbit de l'APiA.
4. Impulsar l'elaboració i edició d'una guia sobre els museus i equipaments patrimonials de l'Alt Pirineu i l'Aran, i l'estudi de potencialitats de públic en el camp del turisme cultural.
5. Obrir un procés de discussió i treball sobre les fórmules més adients d'organitzar el Consell Assessor de l'Institut i, si s'escau, cercar plantejaments alternatius sota el principi de la funcionalitat i l'eficàcia.
6. Sol·licitar al Departament de Medi Ambient i Habitatge que incorpori l'IDAPA als òrgans col·legiats dels dos parcs (Aigüestortes i Cadí-Moixeró) dels quals no forma part actualment.

11è Consell Rector, sessió plenària 2/2007, celebrada a la Seu d'Urgell el dia 26 de novembre de 2007, va acordar:

1. Aprovar l'acta de la sessió anterior, corresponent a la sessió 1/2007, de 26 d'abril de 2007.
2. Crear en el si del Consell Rector una comissió de treball centrada en l'àmbit del desenvolupament econòmic i territorial.
3. Informar els ens locals dels resultats dels estudis que porta a terme l'Institut.
4. Fer les gestions oportunes amb els Departaments de la Generalitat que tenen competències en els projectes que porta a terme l'Institut en el camp dels museus, l'artesania i el senderisme de cara a cercar la màxima coordinació i cooperació.
5. Preparar per a l'any 2008 la convocatòria dels ajuts que promou l'Institut destinats al foment d'activitats de formació i promoció del patrimoni cultural, i el desenvolupament local a l'Alt Pirineu i Aran.

Organigrama de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

Director

**Sr. Arcadi Castilló
Cadena**

Tècnica

Sra. Clara Arbués Garcia

Tècnic

Sr. Marc Borrell Amorós

Administrativa

Sra. Núria Martimpé Burgués

Seus i adreces

Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

Pl. de la Creu, 1
25620 Tremp
Tel. 973 65 46 41
Fax 973 65 46 41
idapa@gencat.cat

Oficina tècnica de la Seu d'Urgell

Ctra. N-260, km. 231,3
25711 Montferrer
Tel. 973 05 80 25

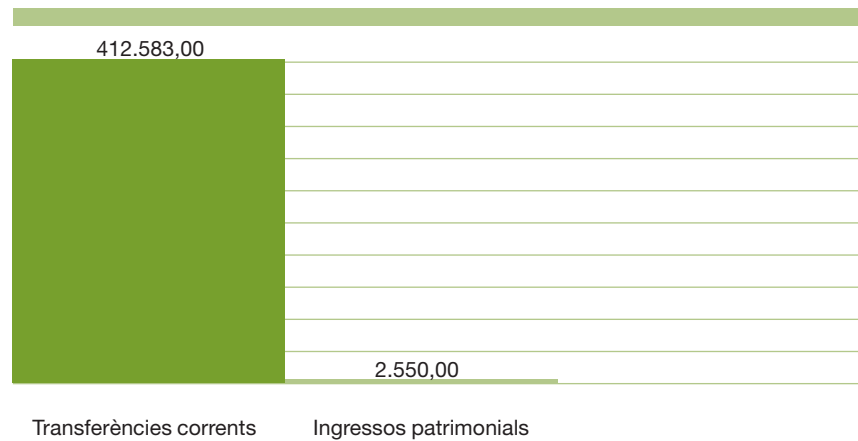
Pressupost

El pressupost de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran per a l'any 2007 va ser aprovat per la Llei 4/2007, de 4 de juliol de 2007, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya.

El pressupost de l'Institut ha crescut de manera sostinguda en els darrers quatre anys: dels 150.000 € de l'any 2004 s'ha passat als 415.144 € del 2007

Així, el pressupost consolidat per al 2007 per a l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció ha estat de 415.133,00 €. Aquesta xifra suposa un increment global del 34% amb relació a l'exercici de l'any 2006.

Pressupost d'ingressos 2007

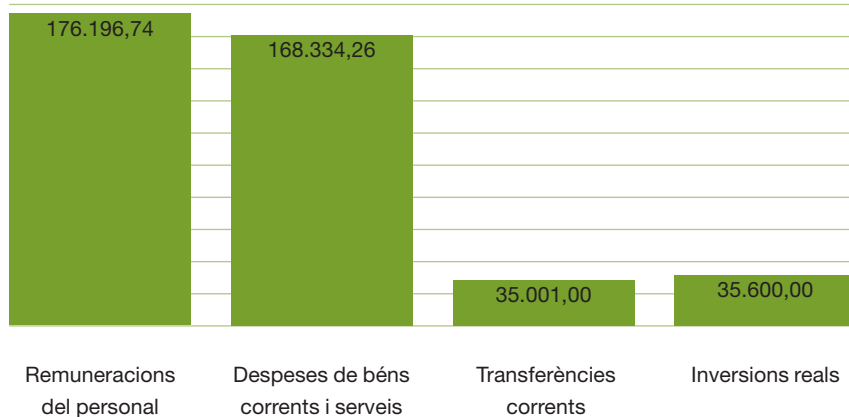

Evolució del pressupost d'ingressos en el període 2004-2007

Capítol	Concepte	2004	2005	2006	2007
Capítol 1	Impostos directes	0	0	0	0
Capítol 2	Impostos indirectes	0	0	0	0
Capítol 3	Taxes, béns i altres ingressos	0	0	0	0
Capítol 4	Transferències corrents	150.000,00	300.003,00	306.003,00	412.583,00
Capítol 5	Ingressos patrimonials	0	2.500,00	2.550,00	2.550,00
Capítol 6	Alienació d'inversions reals	0	0	0	0
Capítol 7	Transferències de capital	0	0	0	0
Capítol 8	Variació d'actius financers	0	50.000,00	0	0
Capítol 9	Variació de passius financers	0	0	0	0
TOTAL INGRESSOS		150.000,00	352.503,00	308.553,00	415.133,00

Pel que fa al pressupost de despeses, aquestes es troben equilibrades amb el pressupost d'ingressos, i la seva distribució per capítols es pot veure en el gràfic següent.

Pressupost de despeses

El capítol 1, remuneracions del personal, ha experimentat un creixement important respecte de l'annualitat passada per la creació de 3 noves places.

Un total de 168.334,26 € corresponen a despeses de béns corrents i de serveis. En aquest capítol 2 destaca una partida per a l'organització de jornades i conferències, per import de 16.809,60 €, així com una segona partida de 49.053,00 € destinada a estudis i treballs tècnics. Amb aquestes partides s'aprofundirà en les línies de treball ja iniciades per l'IDAPA com les accions de dinamització en el camp del turisme rural, el senderisme i la millora d'estratègies de comercialització del sector agroalimentari, i la realització d'estudis sobre la valorització del patrimoni cultural i museístic, la producció d'artesanía i l'aprofitament dels recursos geològics, a més de diferents estudis d'aprofundiment de les línies de treball que determina el Pla territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran.

El pressupost també preveu un total de 35.001,00 € per a transferències corrents. Aquest capítol es reparteix en transferències a ens i corporacions locals, l'import de les quals és de 20.001,00 €, i a famílies i institucions sense finalitat de lucre per un import de 15.000,00 €. Se signaran convenis amb ajuntaments, institucions locals, agrupacions professionals i universitats per a desenvolupar projectes de cooperació i de recerca en el camp de la ramaderia, el patrimoni, l'ordenació del territori i la identitat pirinenca.

El capítol d'inversions reals és per valor de 35.600,00 €. D'aquests, 3.000,00 € són per a inversions en mobiliari i estris, 4.000,00 € per a inversions en equips de procés de dades i telecomunicacions, 4.000,00 € per a inversions en béns destinats a l'ús general, 4.000,00 € destinats a inversions en altre immobilitzat material i 20.600,00 € per a inversions en projectes de l'Institut, fonamentalment destinats a desenvolupar estudis relacionats amb el Pla territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran.

Evolució del pressupost de despeses en el període 2004-2007

Capítol	Concepte	2004	2005	2006	2007
Capítol 1	Remuneracions del personal	70.898,90	73.255,02	77.992,75	176.196,74
Capítol 2	Despeses de béns acorrents i serveis	79.101,10	175.436,98	147.345,68	168.334,26
Capítol 3	Despeses financeres	0	0	0	0
Capítol 4	Transferències corrents	0	24.310,00	24.713,57	35.001,00
Capítol 5	Fons de contingències d'execució pressupostària	0	0	0	0
Capítol 6	Inversions reals	0	79.500,00	58.500,00	35.600,00
Capítol 7	Transferències de capital	0	1,00	1,00	1,00
Capítol 8	Variació d'actius financers	0	0	0	0
Capítol 9	Variació de passius financers	0	0	0	0
TOTAL DESPESES		150.000,00	352.503,00	308.553,00	415.133,00

Execució de la despesa

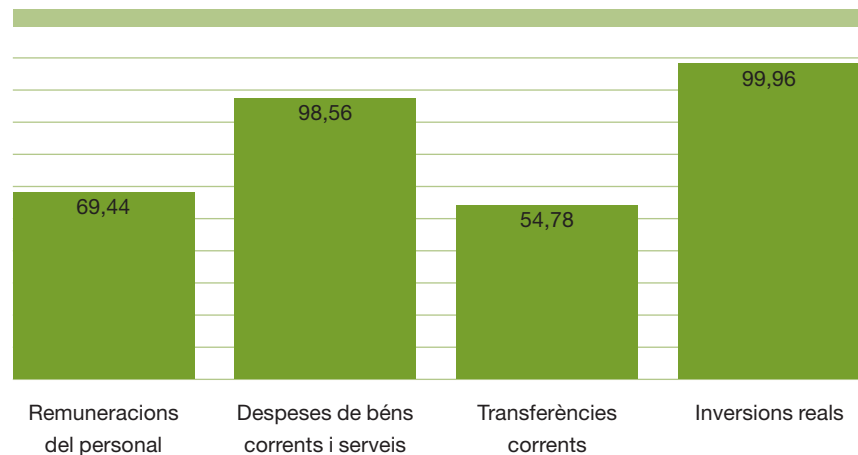
Pel que fa a l'execució de la despesa, s'ha de dir que hi ha hagut un bon nivell de compliment del pressupost: concretament s'ha executat el 81,42 %, és a dir 354.827,01 €.

Per capítols, cal destacar el 2 i el 6 que s'han executat en un 98,56 % i 99,96 %, respectivament. En aquests capítols s'inclouen els treballs impulsats per l'IDAPA i les inversions reals de l'Institut.

En el capítol 1 el nivell de compliment ha estat del 69,44%, ja que fins al mes de juny no es van convocar les places de l'Institut, i el pressupost anual s'havia calculat suposant que la incorporació de les places fos al gener.

El capítol 4, transferències corrents, és el que ha tingut una execució més baixa, només el 54,78 % del pressupost inicial. La raó cal buscar-la en que alguns ens, associacions i fundacions van renunciar a l'ajuda oferta en la línia de beques.

Execució de la despesa (%)

Personal

La distribució del personal de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu, a data 31 de desembre de 2007, és de 4 persones. L'estructura orgànica de funcionament de l'IDAPA la conforma la relació de personal següent:

El pressupost del 2007 ha permès, entre altres qüestions, consolidar l'equip humà de l'Institut

Personal	Nivell	Serveis
Laboral	A1	Directiu
Interí	A	Tècnica
Interí	B	Tècnic
Interí	D	Aux. Administrativa

2

Actuacions i activitats realitzades

- 2.1 Programa per al desenvolupament del Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran
- 2.2 Programa de dinamització socioeconòmica i territorial
- 2.3 Programa de suport a iniciatives de valorització del patrimoni
- 2.4 Programa de suport a iniciatives de reforç de la identitat pirinenca
- 2.5 Accions de projecció de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
- 2.6 Assistència a jornades i cursos. Formació
- 2.7 Organismes amb representació de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran
- 2.8 Normativa

Programa per al desenvolupament del Pla territorial de l'Alt Pirineu i l'Aran

El Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran, aprovat definitivament el 25 de juliol de 2006, inclou, a banda de les determinacions de caire urbànic, un seguit de recomanacions complementàries per a una millor planificació i gestió dels espais oberts, en matèria d'assentaments, i d'infraestructures de comunicació.

El Consell Rector de l'Institut ha estudiat en diverses ocasions aquestes recomanacions i ha acordat impulsar estudis per aprofundir en el coneixement d'aquestes problemàtiques i/o potencialitats. Tot seguit es fa un breu repàs dels estudis que s'estan fent actualment en aquest sentit.

- **Pla Estratègic de Senderisme de l'Alt Pirineu i Aran**

Amb l'objectiu de conèixer la realitat d'un sector turístic amb moltes potencialitats però insuficientment explotat, l'Institut va encarregar l'any 2006 un Pla Estratègic a una empresa especialitzada en senderisme i promoció turística, que es va concloure el 2007. El contingut del Pla Estratègic elaborat s'estructura en dos grans àmbits: el primer centrat en la realització d'un inventari dels senders que hi ha a l'Alt Pirineu i Aran i una avaluació de l'actual nivell d'aprofitament; i el segon orientat a fixar les estratègies bàsiques d'actuació que han de fer del senderisme un element clau del turisme a l'Alt Pirineu i Aran.

El pla va ser presentat a l'11a sessió plenària del Consell Rector de l'Institut, celebrada el 26 de novembre a la Seu d'Urgell. La valoració fou positiva i es va prendre l'acord de fer-ne la presentació pública als agents del territori i impulsar-ne el desplegament en coordinació amb els ens locals que gestionen senders, els promotors turístics i els departaments de la Generalitat que tenen competències en aquest àmbit sectorial. El document que en recull el contingut va ser tramès a tots els membres del Consell Rector de l'IDAPA.

- **Diagnosi de l'activitat artesana agroindustrial i altres sectors a les comarques de l'Alt Pirineu i Aran**

L'objecte d'aquest estudi és l'anàlisi de la situació i les perspectives de futur del sector artesà –agroalimentari i d'arts i oficis– a l'Alt Pirineu i Aran. La diagnosi es divideix en tres parts: una inicial on es recull el cens de les empreses artesanals que desenvolupen alguna activitat agroalimentària o d'arts i oficis; una segona on s'analiza la situació actual dels diferents subsectors per mitjà d'una matriu DAFO i, finalment, la concreció i definició de les línies d'actuació prioritàries per al sector artesà de l'Alt Pirineu i Aran.

Els resultats de l'estudi també van ser presentats en l'11a sessió plenària del Consell Rector de l'IDAPA, celebrada a la Seu d'Urgell, on es va acordar fer-ne la presentació pública als agents del territori i impulsar-ne el desenvolupament en coordinació amb els ens locals,

El senderisme i l'artesanía són sectors de gran potencialitat que cal valoritzar

col·lectius artesans i departaments de la Generalitat que tenen competències en la matèria.

Estudis com l'inventari de camins ramaders són una mostra de l'aplicació del Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran

• Inventari de camins ramaders de l'Alt Pirineu i Aran (1a fase)

Una tercera iniciativa vinculada al desplegament del Pla territorial ha estat l'elaboració d'un inventari dels camins ramaders a l'Alt Pirineu i Aran. La ramaderia transhumant ha estat històricament un dels pilars de l'economia de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran. Com a conseqüència d'aquesta importància, el territori pirinenc disposa d'una extensa xarxa de camins ramaders de titularitat pública. En una primera fase s'ha encarregat un estudi-inventari que recull totes les fonts d'informació existents sobre els camins ramaders de l'Alt Pirineu i Aran (inventaris, expedients de classificació, estudis, monografies...), el resultat del qual posa de manifest les importants limitacions de les fonts d'informació, amb importants deficiències pel que fa a l'exhaustivitat i extensió territorial. L'estudi també evidencia el perill de la pèrdua definitiva dels informants sobre els traçats dels camins ramaders, atès que són gent d'edat avançada.

• Suport al curs de postgrau d'Ordenació Territorial i Arquitectura de Muntanya

La gestió dels instruments de planejament urbanístic –del pla territorial al planejament local, passant pels plans directors o els plans sectorials– és un important repte per a la majoria de municipis pirinencs, habitualment amb pocs recursos i insuficients equips tècnics per afrontar aquesta complexa àrea de treball.

L'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran ha considerat que el curs de postgrau d'Ordenació Territorial i Arquitectura de Muntanya, organitzat per la Fundació UPC i l'empresa Montanyanes, és una immillorable oportunitat per superar aquests dèficits, ja que incideix en molts dels aspectes que juguen un paper clau en el procés de transformació que viuen les comarques de muntanya, que van dels instruments de planejament urbanístic a les polítiques ambientals o de paisatge, passant pel tractament del patrimoni o la incidència del turisme i l'ordenació del territori en general.

Per aquesta raó, l'IDAPA va convocar sis beques destinades als ens locals pirinencs per cobrir el finançament de la matrícula dels seus tècnics. Finalment, i de conformitat amb el que disposa l'article 58 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran ha atorgat cinc ajuts de 2.000 € als ajuntaments de Farrera, Llavorsí, Soriguera i Sort (Pallars Sobirà) i la Pobla de Segur (Pallars Jussà).

Programa de dinamització socioeconòmica i territorial

En coherència amb les funcions que l'Institut té assignades en l'àmbit de la promoció socioeconòmica, s'ha intensificat la relació i la cooperació amb les institucions del territori que impulsen projectes d'aquestes característiques, especialment els centrats en l'aprofitement i transformació de les matèries primeres, la valorització dels recursos naturals i patrimonials, la generació d'ocupació i la creació de valor afegit i sinergies entre col·lectius i territoris.

- **Desenvolupament del projecte *Un ramat de camins***

L'any 2006 es va posar en marxa el projecte de valorització d'itineraris turístic-literaris basats en els llibres de viatges pel Pirineu de Lleida que van realitzar els escriptors Camilo José Cela i Josep Mª Espinàs el 1956. Durant el 2007 s'ha seguit treballant en diferents fronts del projecte: la confecció del llibre-guia que rememora i actualitza aquells viatges, la creació de productes turístics basats en aquests recursos, i la constitució d'un ens gestor i regulador d'aquests potencials productes turístics que, a més, garanteixi les bones pràctiques.

- **Impuls del grup de treball de Turisme Rural de l'Alt Pirineu i Aran (TRAPA)**

S'ha seguit dinamitzant el grup de treball **TRAPA** (Turisme Rural de l'Alt Pirineu i Aran), creat el 2006 amb la finalitat de coordinar accions formatives i de promoció conjunta entre tots els agents que tenen una relació directa o indirecta amb aquest sector turístic. En concret, s'han fet dues reunions del grup TRAPA, a Castellars (Alta Ribagorça) i a Vielha (Val d'Aran), en què es va acordar fer diferents cursos de formació, tant per als tècnics de turisme rural com per als propietaris. Sota la coordinació de l'Institut, en aquest grup de treball participen:

- Les dues escoles de formació agrària del Pirineu (Bellestar, Talarn)
- Les cinc associacions comarcals existents de turisme rural
- Els tècnics/ques de turisme dels sis consells comarcals
- Els tècnics/ques de les oficines del DAAR
- L'Ecomuseu de les Valls d'Àneu

- **Campanya de promoció turística a Catalunya Ràdio en cooperació amb la Marca Pirineus**

Conjuntament amb els consells comarcals de l'Alt Pirineu i el Consell Generau d'Aran, s'ha dut a terme una campanya de promoció turística radiofònica a Catalunya Ràdio, dins el programa El Suplement. La publicitat, emesa durant nou caps de setmana de tardor, s'ha centrat en la divulgació d'activitats i esdeveniments turístics (fires, jornades gastronòmiques, senderisme...) dissenyats específicament per cada una de les comarques de l'Alt Pirineu i Aran.

L'organització i la coordinació de l'activitat, tal i com es va acordar al 10è Consell Rector de l'IDAPA celebrat a Tremp al mes d'abril, ha anat a càrrec de l'Institut, amb la col·laboració de la Marca Pirineus, els consells comarcals i el Consell Generau d'Aran. El calendari d'emissions ha estat el següent:

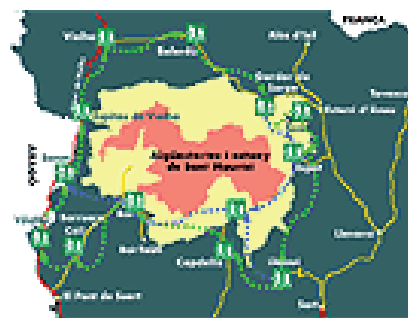
La potenciació del Turisme rural és una aposta pel reforçament del sector primari i el manteniment del territori

Cap de setmana	Territori	Proposta temàtica
13-14 d'octubre	Val d'Aran	Mòstra dera codina aranesa
20-21 d'octubre	Alt Urgell	Fira de formatges artesans del Pirineu
27-28 d'octubre	Alta Ribagorça	Fira ramadera i Festa del cep de Tots Sants
3-4 de novembre	Pallars Jussà	Novembre, temps de fires
10-11 de novembre	Pallars Sobirà	Els colors de la tardor al Pallars Sobirà
17-18 de novembre	Cerdanya	La Cerdanya, la gran vall del Pirineu
24-25 de novembre	Pallars Jussà i Alta Ribagorça	Patrimoni de romànic i castells
1-2 de desembre	Pallars Sobirà i Val d'Aran	Esquí i termalisme
8-9 de desembre	Alt Urgell i Cerdanya	Museus sorprenents

- **Suport al projecte de circumval·lació del Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici (Camins Vius)**

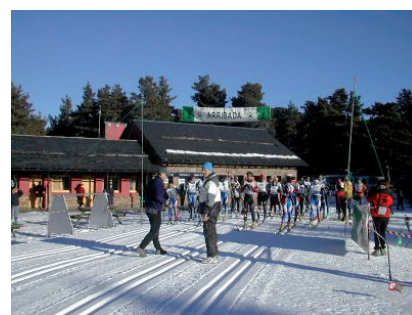
L'any 2006 l'Institut va finançar la redacció del projecte *Pla d'actuacions per a la rehabilitació dels camins que integren el projecte de sender de circumval·lació del Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici*, amb l'objectiu de dissenyar un sender perimetral al Parc Nacional d'Aigüestortes i l'Estany de Sant Maurici. En coordinació amb els consells comarcals de l'Alta Ribagorça, el Pallars Jussà i el Pallars Sobirà, i el Conselh Generau d'Aran, sota el lideratge del Parc Nacional, s'ha participat en les tasques de seguiment de l'execució del projecte i en els treballs de creació d'un producte turístic basat en aquest recorregut.

- **Suport a la Mancomunitat de municipis per a la promoció de l'esquí nòrdic**

Seguint les orientacions fixades al Pla Director de les Estacions de Muntanya, la Mancomunitat de municipis per a la promoció de l'esquí nòrdic, integrada en aquest moment pels ajuntaments de Lles de Cerdanya, Josa i Tuixén, Montferrer i Castellbò, Guils de Cerdanya, la Vansa i Fórnols i la Seu d'Urgell va endegar un procés de treball per tal de dinamitzar una activitat turística que, malgrat les potencialitats, té dificultats –tècniques, econòmiques, climàtiques– per a la seva consolidació. L'IDAPA ha col·laborat amb la Mancomunitat en la definició dels instruments tècnics que han de permetre elaborar un pla de treball i, sobretot, la posterior materialització. La col·laboració tècnica s'ha concretat en la confecció del pla d'acció i el pla de treball per sol·licitar un agent d'ocupació i desenvolupament local (AODL) per a la dinamització de la Mancomunitat. Alguns dels objectius prioritaris fixats en aquest pla de treball són la creació d'estratègies de promoció i dinamització conjunta, ja iniciades sota la marca *Tot Nòrdic*, i de diversificació de les activitats a les estacions d'esquí per aconseguir desestacionalitzar la demanda.

L'elaboració del Pla estratègic del sector nòrdic ha de posar les bases per a la modernització del sector

- **Suport a projectes locals de desenvolupament innovadors amb finalitats demostratives**

L'Institut ha donat suport a diferents projectes de desenvolupament i aprofitament dels recursos locals que pel seu caràcter innovador (pels objectius, el mètode de treball emprat i els resultats esperats) poden servir de referència a altres territoris pirinencs de les mateixes característiques o condicionants similars. En aquest sentit, cal

esmentar en primer lloc l'estudi realitzat per avaluar les possibilitats d'aprofitament vitivinícola en alçada, concretament al municipi de Sort (Pallars Sobirà). En segon lloc, s'ha donat suport al projecte *Del tros al plat*, impulsat pel Consell Comarcal del Pallars Sobirà, destinat a valoritzar el sector primari i promocionar els productes locals en diferents àmbits (restaurants, menjadors escolars...). En concret, s'ha contribuït a elaborar un estudi sobre la viabilitat de l'oferta de productes locals i ecològics en els menjadors escolars del Pallars Sobirà. Finalment, i en el marc d'aquest mateix territori, s'ha donat suport a una iniciativa destinada a la valorització de la llana, una matèria primera de gran transcendència en l'economia agrària tradicional pirinenca, poc utilitzada actualment i amb un escàs valor afegit.

- **Col·laboració en iniciatives de promoció i formació en l'àmbit turístic**

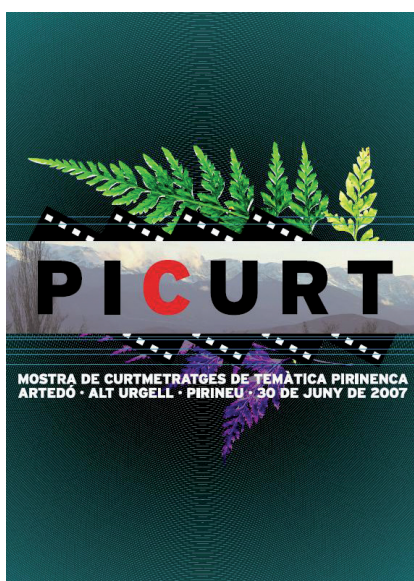
L'Institut, en cooperació amb les institucions locals del Pallars Sobirà, ha col·laborat en la 4a edició del Ral·li Gastronòmic (jornades de promoció de la gastronomia comarcal) organitzada per l'associació de professionals de la restauració La Xicoia amb l'objectiu de propiciar la utilització de productes autòctons en els establiments hostalers de la comarca. Així mateix, com en anualitats anteriors, ha col·laborat, en el marc de les activitats que porta a terme el grup de treball de turisme rural TRAPA, en les activitats formatives que organitza l'Escola de Capacitació Agrària del Pallars del DAR (Talarn, Pallars Jussà). Aquesta col·laboració s'ha concretat en dues jornades vinculades a l'àmbit del turisme rural: *L'aplicació de la nova normativa de turisme rural i El turisme rural a Goierri (Euskadi), un model de desenvolupament per a les comarques del Pirineu?*

- **Suport a projectes de formació i promoció del patrimoni cultural i el desenvolupament local**

Amb la intenció de donar suport a iniciatives locals impulsades per ens locals, associacions i fundacions que porten a terme les seves accions en l'àmbit del desenvolupament econòmic i el patrimoni cultural, s'ha instrumentat una ordre d'ajuts -les característiques de la qual s'especifiquen a l'apartat 2.8- que contempla dues línies d'actuació. Una relativa a la gestió, protecció, promoció, recerca, formació i producció del patrimoni cultural i artístic de l'Alt Pirineu i Aran; i una segona centrada en projectes de desenvolupament local i de reforçament de la identitat pirinenca. A aquesta primera convocatòria, s'hi ha destinat 25.000 €, a càrrec de les partides pressupostàries D/481000100/5420 (6.250,00 €), D/482000100/5420 (6.250,00 €) i D/460000100/5420 (12.500,00 €).

En total s'han atès 24 projectes, d'un total de 35 sol·licituds. Per Resolució del president de l'IDAPA de data 26 de novembre de 2007, es van aprovar les sol·licituds per un import total de 19.725 €. L'endegament d'aquesta línia d'actuació ha permès cooperar en projectes relacionats amb la formació en música tradicional, donar suport a intercanvis d'alumnes en el camp de les arts o contribuir a la consolidació d'un certamen de curtmétratges de temàtica pirinenca (línia 1). D'altra banda, també s'ha donat recolzament (línia 2) a l'organització de fires tradicionals, la celebració de jornades temàtiques i a actuacions de recerca i inventari del patrimoni cultural i natural del territori. Els

La línia d'ajuts creada per l'Institut ha permès atendre 35 iniciatives formulades pels ens locals i el món associatiu pirinenc

quadres adjunts (1 i 2) detallen la distribució d'aquests ajuts segons cadascuna de les línies d'actuació i la naturalesa del sol·licitant.

Quadre resum per línies i per tipus de sol·licitant

Línia	Ens locals	Associacions	Fundacions
Línia 1: Gestió, protecció, promoció, recerca, formació i producció del patrimoni cultural i artístic de l'Alt Pirineu i Aran	9	3	0
Línia 2: Projectes de desenvolupament local i de reforçament de la identitat pirinenca	9	2	1
TOTAL	18	5	1

Quadre resum per partides pressupostàries

Partides pressupostàries	Pressupost	Sol·licituds presentades	Sol·licituds admeses	Proposta de subvenció
A ens locals	12.500	23	18	12.450
A associacions	6.250	11	5	6.225
A fundacions	6.250	1	1	1.050
TOTAL	25.000	35	24	19.725

Quadre resum de les sol·licituds ateses en la línia 1

Beneficiari	Activitat	Import
Consell Comarcal de l'Alt Urgell	Elaboració de material didàctic del Museu de les Trementinaires de Tuixent	1.500
Consell Comarcal del Pallars Jussà	Festival musical als Castells de Frontera	1.500
Consell Comarcal de l'Alta Ribagorça	Projecte de promoció i difusió del patrimoni cultural de la comarca de l'Alta Ribagorça	750
Consell Comarcal de la Cerdanya	Danses pirinenques a les escoles de la Cerdanya	750
Ajuntament de Tremp	Jornades d'estiu de la Universitat de Lleida a Tremp	450
Ajuntament d'Esterrri d'Àneu	Taller de cultura popular. Desenvolupament social i comunitari a partir de la cultura pirinenca	450
Ajuntament de Bellver de Cerdanya	Projecte <i>folk</i> a l'escola de música de Ca les Monges	450
Ajuntament de la Vall de Cardós	Estudi i difusió dels comtes del Pallars a la Vall de Cardós: usos i costums de l'època	450
Ajuntament de Sort	XVII Xollada d'Ovelles amb tisora, dins el marc del Festival Pyrene	1.650
Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa	Taller de muntatge de rais i concurs de barranqueig	450
Cultura i Entorn del Pirineu	Mostra de curtmetratges i producció audiovisual, PICURT	2.100
Amics del Centre d'Art i Natura	Programa d'intercanvi <i>Pirineus art i Natura</i>	2.100
TOTAL		12.600

Quadre resum de les sol·licituds ateses en la línia 2

Beneficiari	Activitat	Import
Consell Comarcal de la Cerdanya	Trobada de Corals de la Cerdanya 2007	825
Consell Comarcal del Pallars Jussà	Jornades culturals al Pallars Jussà. <i>L'any de la pintura 2007</i>	900
Ajuntament de Montferrer i Castellbò	Publicació monogràfica del municipi	450
Ajuntament de Bolvir	Treballs arqueològics al jaciment Iberoromà del Castellot	300
Ajuntament del Pont de Suert	Promoció i difusió del patrimoni cultural i etnològic del Pont de Suert	525
Ajuntament de Prats i Sansor	Projecte folk a l'escola	375
Ajuntament de Lladorre	Activitats de promoció del patrimoni medieval de Tavascan	375
Ajuntament de Tírvia	Tírvia, la reconstrucció d'una memòria històrica (Memorial Democràtic)	375
Fundació Pirineu Cultural	Reequilibri pirinenc, projecte per a la recuperació de construccions de pedra seca a Pedra	1.050
E.M.D. de Vilamitjana	Fira de Sta. Llúcia: tast de fesols de Vilamitjana	375
Lo Trençalòs	Inventari dels elements de pedra seca de l'entorn de la xarxa d'itineraris de descoberta del municipi de Tremp	825
Arts Media Produccions Culturals	Kol·lage un passeig pel riu	750
TOTAL		7.125

Programa de suport a iniciatives de valorització del patrimoni

Les principals accions desenvolupades en aquest programa estan relacionades amb l'acord del Consell Rector de l'Institut d'impulsar processos de valorització del patrimoni vinculats estretament amb el desenvolupament local i propiciar la creació d'estructures estables de treball entre els ens locals i les institucions implicades en la gestió del patrimoni.

- **Accions per a la creació de l'Associació de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran**

S'han organitzat dues jornades de treball específiques centrades en la valorització del patrimoni i la configuració d'una xarxa formal d'entitats amb equipaments museístics que han comptat amb la participació activa del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya.

La primera jornada, **Vers una xarxa de museus pirinencs? Reflexions i propostes sobre el futur dels equipaments patrimonials a l'Alt Pirineu i Aran** (Bellver de Cerdanya, 27 de juny), va comptar amb l'assistència d'una setantena de persones, entre alcaldes, tècnics, empreses del sector i estudiosos pirinencs. La sessió es va centrar en la posada en comú i l'anàlisi de la situació actual d'aquests equipaments. Posteriorment, es va fer una taula rodona sobre la problemàtica de la consolidació dels museus del territori i la necessitat d'afavorir l'intercanvi i la cooperació. Finalment, es va fixar un programa de treball a curt termini i es van posar les bases per a la creació d'un ens que agrupi totes les entitats locals que gestionen aquests equipaments.

La segona jornada, **Museus pirinencs en xarxa** (Vielha, 5 de novembre), va aplegar una setantena d'assistents. La sessió es va centrar en l'anàlisi d'experiències de treball en xarxa (concretament les creades pel mNACTEC i per la Diputació de Barcelona) i en els treballs tècnics per a la constitució d'una associació pirinenca de museus i equipaments museístics. D'altra banda, es presentaren línies de treball previstes a curt i mitjà termini, d'entre les quals destaquen l'edició d'una Guia de museus de l'Alt Pirineu i Aran que reculli de forma sistemàtica tota la informació relativa a l'oferta de cada equipament i que ha de ser una eina de divulgació i promoció dels museus pirinencs, i en segon lloc l'elaboració d'un treball **-Estudi d'ús dels centres patrimonials pirinencs-** destinat a conèixer en profunditat, quantitativament i qualitativament, el públic que visita els diferents museus i equipaments patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran.

- **Col·laboració amb l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu**

L'Institut ha donat continuïtat a l'acord de col·laboració iniciat amb aquest museu en anteriors anualitats. D'una banda, en la línia del foment de la itinerància d'exposicions temporals a diferents indrets de l'Alt Pirineu i Aran, concretament amb l'exposició produïda pel mateix Ecomuseu i el Museu de Granollers, *El Pirineu vist per Salvador Llobet*. D'una altra, amb la realització de tasques d'assessorament en el procés

La creació de la xarxa de museus ha de permetre trencar l'aïllament i crear sinergies entre aquests equipaments

EL PIRINEU VIST PER SALVADOR LLOBET. Geografia i fotografia a la postguerra

Ecomuseu de les Valls d'Àneu. Del 15 de juliol al 15 de setembre de 2007

Presentació de l'exposició el dissabte 4 d'agost, a les 19 hores, a cura de Josep Font director del Museu de Granollers. Hi haurà un entradot per als assistents.

Coedició: Ecomuseu de les Valls d'Àneu, Museu de Granollers, Arxius Municipals de Granollers i Editorial Alpinia

Amb el suport de:

El patrimoni històric i artístic pirinenc, a més de reforçar la identitat, ha de ser una eina per al desenvolupament local

de constitució de l'Associació de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran i de coordinació tècnica de les dues jornades de treball organitzades per l'Institut. Una tercera línia s'ha centrat en la realització d'informes tècnics sobre les propostes de creació d'equipaments museístics que han formulat diferents ajuntaments.

• **Suport a l'Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa**

En el marc de cooperació i suport tècnic als ajuntaments que ho sol·liciten, s'ha col·laborat amb l'Associació Cultural dels Raiers de la Noguera Pallaresa en l'elaboració de la memòria tècnica per a la sol·licitud d'un Pla d'Ocupació al Servei d'Ocupació de Catalunya del Departament de Treball per a la dinamització del Museu dels Raiers, ubicat al Pont de Claverol (municipi de Conca de Dalt).

Quaranta anys després us proposem tornar a valorar i utilitzar quotidianament la terrissa. Ara, però, ja no queda cap terrisser a la zona. Ens ha calgut anar a altres centres de producció de Catalunya per reproduir fidelment les antigues peces, respectant les formes, seguint tècniques artesanals similars a les antigues i fent, encara, cada peça al torn.

Abans, des de l'Ecomuseu, durant anys, hem refet el trencaclosques de la terrissa del Pirineu: hem recuperat fotografies antigues dels terrissers i els estudis que sobre ells realitzà Ramon Violant; hem inventariat les eines i les restes dels antics obradors, i, finalment, hem recollit mostres significatives de les antigues produccions que han servit de model per a recuperar formes i decoracions.

Ara, gràcies al suport de diverses entitats pirinenques i de la família Tor, us proposem recuperar l'ús d'uns objectes que formen part de la memòria de la vida quotidiana del segle XX al Pirineu.

Generalitat de Catalunya
Departament de Política Territorial i Obres Públiques
Institut per al Desenvolupament
de l'Alt Pirineu i Aran

Consell Comarcal de l'Alt Urgell

Ajuntament de la Seu d'Urgell

PATRIMONI DEL PIRINEU

Terrissa de la Seu d'Urgell

ECOMUSEU DE LES VALLS D'ÀNEU

Programa de suport a iniciatives de reforç de la identitat pirinenca

L'Institut ha col·laborat en diferents iniciatives de caire cultural impulsades pels ens locals, com ara exposicions, trobades i publicacions, amb les quals es pretén reforçar la identitat local, comarcal o pirinenca.

- **Exposició *El Diputat Riu. Un pellarès visionari***

Mitjançant conveni amb els ajuntaments de la Torre de Capdella (Pallars Jussà) i Sort (Pallars Sobirà), s'han iniciat els treballs preparatoris de l'exposició *El Diputat Riu. Un pellarès visionari*, el contingut de la qual se centra en la recuperació de la figura d'Emili Riu i Periquet (Sort, 1871-Madrid, 1928) polític i emprenedor pellarès que tingué un paper destacat en la implantació i el desenvolupament de les activitats hidroelèctriques al Pirineu. La inauguració de l'exposició, que tindrà caràcter itinerant, està prevista per a l'any 2008.

- **Col·laboració en l'elaboració d'un diccionari del dialecte pellarès**

El Consell Comarcal del Pallars Sobirà, sota la coordinació del Grup d'Estudis de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu de la Universitat de Lleida (UdL), ha impulsat el projecte Aixalda, centrat en la recollida d'informació i sistematització de dades sobre el dialecte pellarès.

L'Institut, conjuntament amb altres institucions, ha col·laborat en l'edició del llibre *Aina. Vocabulari temàtic del dialecte pellarès*, que recull els resultats d'aquesta recerca. La finalitat del llibre és doble: en primer lloc esdevenir una eina útil per als centres educatius del territori, i en segon contribuir a la conservació de la memòria col·lectiva pallese.

- **Col·laboració en la Trobada d'Escriptors Pirinencs**

Com en anys anteriors, l'Institut ha col·laborat en la Trobada d'Escriptors Pirinencs que es fa amb caràcter itinerant per diferents punts de la serralada, organitzada pel Consell Cultural de les Valls d'Àneu i el Grup d'Estudis de Llengua i Literatura de Ponent i del Pirineu de la Universitat de Lleida (UdL). En concret, s'ha col·laborat en l'edició del llibre **Portal de Cerdanya. Relats del Pirineu**, que recull els relats literaris de la 13a Trobada d'Escriptors del Pirineu, celebrada a Puigcerdà el 2006.

- **Col·laboració en la publicació de les Terceres Trobades Culturals Pirinenques**

Des del seu inici, l'Institut participa en les Trobades Culturals Pirinenques, un fòrum de debat sobre la realitat cultural pirinenca organitzat per l'Àmbit de Recerques del Berguedà (ARB), el Centre d'Estudis Ribagorçans (CERib), el Col·lectiu Pirineus Cultural (CPC), l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (EVA), l'Institut d'Estudis Ceretans (IEC), PirineuFòrum-Depana (PF) i la Societat Andorrana de Ciències (SAC). A més de participar en les sessions de discussió de la trobada anual, es va col·laborar en l'edició de la publicació *Models de Pirineu. S'hi pot viure a muntanya al segle XXI?*, on es recullen les comunicacions de la Trobada del 21 d'octubre de 2006, celebrada a Organyà. L'IDAPA va distribuir exemplars d'aquesta publicació al conjunt de municipis de l'APiA, a les biblioteques i als centres d'educació del territori.

L'Institut ha col·laborat en l'edició de publicacions que reforcen la identitat cultural i la cohesió territorial

Accions de projecció de l'Institut per al Desenvolupament i la Promoció de l'Alt Pirineu i Aran

L'IDAPA és un organisme relativament jove, els objectius i les funcions del qual encara no són prou coneguts, especialment entre la societat i les institucions pirinenques. S'han dut a terme un seguit d'accions de presentació i de divulgació de l'Institut encaminades a difondre'n l'existència i els objectius.

- **Presentació i cooperació amb els ens locals i institucions pirinenques**

Seguint la línia de treball d'anteriors anualitats, s'ha continuat la cooperació tècnica amb els cinc consells comarcals i el Conselh Generau d'Aran i s'ha intensificat la relació amb el món local, especialment amb els petits municipis, que acostumen a disposar de menys recursos humans i materials per a endegar projectes de desenvolupament. També s'han intensificat les relacions amb les diferents delegacions territorials del Govern de la Generalitat a l'Alt Pirineu i Aran, i molt especialment amb els organismes públics i privats i les entitats que treballen en la promoció econòmica, el desenvolupament local i la gestió del territori, com el Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici, els parcs naturals de l'Alt Pirineu i del Cadí-Moixeró, els Grups d'Acció Local Pallars-Ribagorça i Alt Urgell XXI, les Oficines de Turisme de l'Alt Pirineu i Aran, i les associacions de Turisme Rural de l'Alt Pirineu i Aran, l'Institut Ramon Muntaner, el Centre d'Art i Natura de Farrera, i la Universitat de Barcelona, entre altres.

El contacte permanent amb els ens locals és una línia de treball estratègica de l'Institut

- **Suport al programa radiofònic de divulgació territorial *Dóna pas* (Ràdio 4)**

L'Institut va participar en l'organització dels programes d'aquest magazín realitzats en diferents localitats de l'Alt Pirineu i Aran. Els programes, emesos durant el mes d'agost, van estar centrats en la divulgació dels recursos patrimonials de les localitats de Martinet (Cerdanya): Parc dels Búnquers; Coll de Nargó (Alt Urgell): Museu dels Dinosauris; Salàs de Pallars (Pallars Jussà): Centre d'Interpretació de l'Antic Comerç; Esterrí d'Àneu (Pallars Sobirà): Ecomuseu de les Valls d'Àneu; Vielha (Val d'Aran): Museu d'Aran; Erill la Vall (Alta Ribagorça): Centre d'Interpretació del Romànic.

- **Visita a l'Institut de Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDECE)**

L'equip de l'Institut es va traslladar el 10 de gener a Tortosa per visitar la seu de l'Institut de Desenvolupament de les Comarques de l'Ebre (IDECE), amb l'objectiu de conèixer les seves activitats i intercanviar experiències, atès que es tracta d'un organisme de característiques i funcions similars a l'IDAPA.

Assistència a jornades i cursos

La formació dels tècnics de l'Institut, en el sentit més ampli del terme, i el coneixement actualitzat de les actuacions que en el camp del planejament territorial i del desenvolupament local porten a terme territoris veïns de característiques rurals-muntanyenques tenen la seva importància en les tasques anuals de l'IDAPA.

El desenvolupament local i el planejament territorial són dos camps de coneixement fonamentals per a l'Institut

- **II Jornades sobre comercialització de productes agroalimentaris locals a Batet de la Serra (Garrotxa)**

La jornada es va centrar en l'exposició de diferents experiències i taules rodones sobre la valorització dels productes locals de qualitat. L'acte es va complementar amb un tast gastronòmic amb productes elaborats en l'àmbit del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa.

- **Presentació del projecte de condicionament de l'accés a la Cova de Muricecs a Cellers (Pallars Jussà)**

Acte organitzat pel Consell Comarcal del Pallars Jussà i l'Ajuntament de Llimiana amb motiu de la presentació dels treballs de recerca sobre aquesta espècie realitzats pel Grup de Recerca Consolidat - Biologia de vertebrats de la Facultat de Biologia de la UB.

- **Presentació del Pla territorial de l'Alt Pirineu i Aran a la Seu d'Urgell (Alt Urgell)**

Jornada de presentació dels continguts del Pla territorial parcial de l'Alt Pirineu i Aran als professionals de l'urbanisme i la planificació territorial que desenvolupen la seva tasca en l'àmbit de les comarques pirinenques. L'acte es va celebrar el dia 21 de març al Consell Comarcal de l'Alt Urgell.

- **Presentació dels ajuts del Plan Nacional de R+D+I (2004-2007) per a projectes d'R+D realitzats en parcs científics i tecnològics a Lleida (Segrià)**

Jornada organitzada pel CIDEM per difondre les característiques (destinatari, tipologies, projectes auxiliables...) de les línies d'ajut en R+D+I instrumentades per aquest organisme i pel Centro para el Desarrollo Tecnológico Industrial (CDTI).

- **Jornada tècnica sobre la Llei del paisatge (Barcelona)**

Jornada organitzada pel DPTOP amb la finalitat de presentar la Llei del paisatge i les actuacions que s'estan duent a terme i les pautes a seguir per a l'elaboració dels catàlegs o cartes de paisatge.

- **Jornada Pirineos. Territorio, sociedad y cultura: perspectivas para el desarrollo rural sostenible. La Seu d'Urgell (Alt Urgell)**

Jornada organitzada pel Consorci Alt Urgell XXI en el marc del programa interterritorial Leader Plus «Mover Montañas», centrada en l'avaluació de diferents iniciatives de desenvolupament rural en àrees de muntanya i en el coneixement de les perspectives de la nova política europea en matèria de desenvolupament rural.

- **Trobada empresarial al Pirineu**

Des de la seva creació, l'Institut ha estat present en les trobades empresarials al Pirineu organitzades per l'Associació Trobada al Pirineu. En l'edició de 2007, que va tenir lloc a Rialp (Pallars Sobirà) sota el títol *Créixer o vendre?*, es va debatre sobre els reptes que assumeixen les empreses.

- **Jornada de presentació del nou Pla de Desenvolupament Rural 2007-2013 a Talarn (Pallars Jussà)**

L'Institut va assistir a la presentació que els responsables tècnics del Departament d'Agricultura i Acció Rural van fer del nou PDR, que defineix bona part de les accions de desenvolupament rural que es portaran a terme al Pirineu fins a l'any 2013.

- **Jornada sobre els programes específics per a la diversificació de l'economia en les zones rurals en el marc del nou PDR 2007-2013 a Talarn (Pallars Jussà)**

Jornada organitzada pel Departament d'Agricultura i Acció Rural en la qual es va fer una valoració de l'aplicació dels programes LEADER i PRODER en el període 2000-2006, i es van exposar les línies mestres del nou programa LEADER i altres accions en el marc del PDR.

- **XX Jornada Museus i Administració Local (Barcelona)**

Jornada organitzada per la Diputació de Barcelona en el marc de la jornada anual que celebra en cooperació amb els museus locals. Sota el títol *Repensar els museus locals*, s'han debatut temàtiques relacionades amb els usos dels museus locals, la seva projecció de futur o la relació d'aquests equipaments amb el desenvolupament local.

- **IV Workshop Pirineus a Rialp (Pallars Sobirà)**

Dins del Pla de Promoció dels Pirineus que impulsa la Marca Pirineus, s'ha assistit al IV Workshop Pirineus, en què han participat una cinquantena d'operadors turístics del Regne Unit i de la resta d'Espanya, i representants de 80 empreses turístiques del territori.

- **V Col·loqui d'Estudis Transpirinencs a Areny de Noguera (Baixa Ribagorça)**

Jornada-Col·loqui d'abast pirinenc centrada aquest any en la temàtica *dels poders locals als Pirineus: política, societat i cultura*, i organitzada per l'Institut Ramon Muntaner, la Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana, el Patronat Francesc Eiximenis de la Diputació de Girona, el Centre d'Estudis Ribagorçans i el Centre d'Estudis Comarcals del Ripollès.

- **V Simposi d'Espais Naturals Protegits de Muntanya i Qualitat a Boi (Alta Ribagorça)**

Acte organitzat pel Parc Nacional d'Aigüestortes i Estany de Sant Maurici per a estudiar i analitzar la qualitat dels espais naturals protegits i la seva relació amb la Carta Europea del Turisme Sostenible, així com els sistemes de gestió integral dels espais naturals.

- **Jornades *Urbanisme al Pirineu. Quin model volem?* a Gerri de la Sal (Pallars Sobirà)**

Com en anteriors anualitats, l'Institut va assistir a la jornada organitzada per PirineuFòrum per debatre les causes i conseqüències del model de creixement urbanístic al Pirineu, les eines d'ordenació del territori existents i, finalment, els diferents models de desenvolupament urbanístic.

- **IV Trobades Culturals Pirinenques, *La creació cultural al Pirineu. El Pont de Suert* (Alta Ribagorça)**

Jornada de debat entre les diferents entitats culturals del Pirineu, centrada en aquesta ocasió en *La creació cultural al Pirineu*, en la qual, a més, es va presentar el llibre de les aportacions de les *Terceres Trobades Culturals Pirinenques. S'hi pot viure a muntanya al segle XXI?*, on es recullen les comunicacions de la Trobada del 21 d'octubre de 2006, celebrada a Organyà.

- **Jornada *Turisme i identitat a Cellers* (Pallars Jussà)**

Jornada anual de debat i reflexió sobre les problemàtiques del sector turístic que organitza el Fòrum Manel Martin. En aquesta ocasió el treball es va centrar, d'una banda en les relacions entre el binomi turisme i identitat, i de l'altra en la presentació de propostes de desenvolupament turístic en base al patrimoni cultural.

- **Jornada *sobre el canvi climàtic en clau rural. Lleida* (Segrià)**

Jornada organitzada per la Fundació del Món Rural, centrada en els efectes (físics, ambientals, econòmics) del canvi climàtic en l'àmbit rural i de les activitats agroramaderes.

Organismes amb representació de l'IDAPA

L'IDAPA és membre actualment de la Junta Rectora del Parc Natural de l'Alt Pirineu. Durant el 2007, concretament el dia 8 de març, va tenir lloc la 9a Junta Rectora del Parc Natural de l'Alt Pirineu, a la seu que aquest té a Llavorsí.

Normativa

Creació d'una línia d'ajuts realitzada i finançada per l'Institut, sota el títol de *Foment de les activitats de formació i promoció del patrimoni cultural i el desenvolupament local a l'Alt Pirineu i Aran*.

Convocatòria d'una Ordre de beques impulsades i realitzades des de l'Institut. Les beques van sortir publicades al DOGC el dia 28 de setembre de 2007 sota el títol *ORDRE PTO/334/2007, de 5 de setembre, per la qual es fa pública la convocatòria d'ajuts per al foment d'activitats de formació i promoció del patrimoni cultural i el desenvolupament local a l'Alt Pirineu i Aran, i s'aproven les bases reguladores*.